18/022/47

การเปรียบเทียบราคายาที่ผ่านการจัดซื้อโดยตรงกับการจัดซื้อยาร่วมกัน ของโรงพยาบาลในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 4

ระพีพรรณ ฉลองสุข [1,] จรัสพร ตันติไชยากุล [2]*

บทคัดย่อ

ศึกษาเปรียบเทียบราคายาที่สถานพยาบาลแต่ละแห่งซื้อโดยตรงจากผู้ขาย กับราคายาที่จัดซื้อร่วมกันของเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 4 (เขต 4) ของปีงบประมาณ 2544 (1 ต.ค. 2543 – 30 ก.ย. 2544) โดยอาศัยข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข ที่มีการเผยแพร่ราคายาของโรงพยาบาลต่างๆซึ่งจัดซื้อจริงภายในปีงบประมาณต่างๆ ผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Website) http://dmsc.moph.go.th ในเดือนกุมภาพันธ์ 2545 และราคายาที่สอบถามโดยตรงจากโรงพยาบาลและหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุขของแต่ละจังหวัดในเขต 4 ระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม 2545 ถึง วันที่ 30 กรกฎาคม 2545 พบความแตกต่างของราคายาของเขต 4 ไม่ว่าจะเป็นการซื้อโดยตรงของสถานพยาบาลที่ต่างกัน หรือ การจัดซื้อโดยร่วมกันแต่ต่างจังหวัดกัน อย่างไรก็ดีราคายาที่มีชื่อการค้าเดียวกันมีร้อยละของความแตกต่างของราคาน้อยกว่าของกลุ่มยาชื่อสามัญเดียวกัน ราคายาที่โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) ในจังหวัดราชบุรีจัดซื้อโดยตรง (ทั้งในชื่อการค้าเดียวกัน และในชื่อสามัญเดียวกัน) แตกต่างจากราคาของรายการยาที่จัดซื้อร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$) โดยราคายาของรพช. สูงกว่าราคายาของการจัดซื้อร่วมกัน ดังนั้นจึงไม่นำราคายาของรพช.ของเขต 4 มาร่วมพิจารณาเปรียบเทียบครั้งนี้ การเปรียบเทียบราคายาที่โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (รพศ./รพท.) ที่จัดซื้อโดยตรง (ทั้งในชื่อการค้าเดียวกัน และในชื่อสามัญเดียวกัน) ด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks test พบว่ามีความแตกต่างจากราคายาของรายการยาที่จัดซื้อร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.001$) โดยราคายาของรพศ./รพท.สูงกว่าราคายาของการจัดซื้อร่วมกัน

คำสำคัญ : การจัดซื้อยา, การจัดซื้อยาร่วมกัน, ราคายา

[1]ภาควิชาเภสัชกรรมชุมชน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม

[2]แผนกเภสัชกรรม โรงพยาบาลบ้านโป่ง ราชบุรี

*ติดต่อได้ที่ rapeepun@email.pharm.su.ac.th, โทรศัพท์ 034 255 800, โทรสาร 034 255 801

Comparative Drug Prices between Direct Purchasing and Group-Purchasing Process in the Fourth Region of the Ministry of Public Health

Rapeepun Chalongsuk [1,*] *Jarasporn Tantichaiyakul* [2]

Abstract

Comparative study of drug prices which were purchased by direct purchasing and group-purchasing process in the fourth region of the Minister of Public Health was conducted during 1 October 2000 to 30 September 2001 (Government budget 2001). The data were obtained from http:// dmsc.moph.go.th (February 2002) and stock cards of each hospital in the fourth region during 15 to 30 July 2002. The finding of the price of items purchased by direct purchasing indicated that the same medicine items were different price both in trade name and generic name. There was the same result in drug items purchased by group-purchasing process. But the difference price percentage of the trade name items was lower than the generic name items. Preliminary study had showed that the price of drug items of community hospital in Rajchaburi province was significant higher than drug prices purchased by group-purchasing process (p=0.001). Then all drug price of community hospitals in the fourth region was excluded from this study. Using Wilcoxon Signed Ranks test to compare the price of items purchased by the group-purchasing process and direct purchasing, it was found that the price paid by direct purchasing was higher than the price of items purchased by group-purchasing process at the significant (p=0.001).

Key words : drug purchasing, group-purchasing process, drug price

[1]Department of Community Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Silpakorn University

[2]Department of Pharmacy, Banpong Hospital, Ratchaburi Province

*Correspondence to rapeepun@email.pharm.su.ac.th, Tel. 034 255 800, Fax. 034 255 801

บทนำ

ตาม "กฎของอุปสงค์" และ "กฎของอุปทาน"[1-2] "ถ้าสิ่งอื่น ๆ ไม่เปลี่ยนแปลง ปริมาณผลผลิตที่มีผู้ต้องการซื้อ-ขายและสามารถซื้อ-ขายได้ในตลาดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง จะแปรผันไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาของผลผลิต" ดังนั้นปริมาณความต้องการซื้อจึงทำให้ผู้ที่จะซื้อสินค้ามีอำนาจในการต่อรองราคากับผู้ขายได้[3] ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหาเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขจึงได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในการจัดซื้อจัดหาเวชภัณฑ์ร่วมกัน โดยสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำปางได้เริ่มดำเนินการจัดซื้อยาร่วมกันในปี 2530 เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองราคายากับผู้ขาย ซึ่งการดำเนินการประสบความสำเร็จ จึงเป็นต้นแบบของพัฒนารูปแบบการดำเนินการจัดหายาร่วมกันของสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดต่างๆ แต่การดำเนินงานอยู่ในรูปแบบของร่วมมือที่เกิดจากความสมัครใจของแต่ละสถานบริการในจังหวัด กระทรวงสาธารณสุขยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดให้สถานบริการภายใต้สังกัดทำการจัดซื้อยาร่วมกัน[4] จนกระทั่ง ในปี 2540 ประเทศไทยต้องประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่องบประมาณของส่วนราชการทั่วไปเป็นอย่างมาก ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงมีนโยบายการปฏิรูประบบบริหารเวชภัณฑ์ในแผนแม่บทการพัฒนาสุขภาพที่ดีด้วยต้นทุนต่ำ (Good Health at Low Cost)[5] โดยกำหนดมาตรการการจัดหาและประกันคุณภาพเวชภัณฑ์ร่วมกัน และมีหนังสือที่ สธ 0211/09/ว 102 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 แจ้งให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว เพื่อให้การจัดหาเวชภัณฑ์ของหน่วยงานต่างๆเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ช่วยลดต้นทุนเวชภัณฑ์และต้นทุนในการจัดหาเวชภัณฑ์ ตลอดจนเป็นการสนับสนุนระบบส่งต่อผู้ป่วยและสนับสนุนกันระหว่างหน่วยงานในระดับต่างๆ

แม้ว่าการดำเนินการจัดซื้อเวชภัณฑ์ร่วมกันของแต่ละจังหวัดตามนโยบายดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2541 สามารถช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐได้ 187,742,741 บาท[6] แต่อย่างไรก็ดีการใช้ยาของโรงพยาบาลในประเทศไทยช่วงปี 2542-2544 ก็ยังมีมูลค่าสูงขึ้นตามลำดับ[7] และพบว่าการดำเนินการจัดซื้อยาร่วมกันบางรายการไม่สามารถทำให้ซื้อยาในราคาที่ต่ำเสมอไป เช่น สารละลาย 5%Dextrosein 0.45%NaCl (D-5-S/2) 1000 มล. จากการจัดซื้อร่วมกันของจังหวัดราชบุรี ในปีงบประมาณ 2542 – 2544 ราคาถุงละ 21.75 บาท, 10 บาท และ 15.25 บาท ตามลำดับ และจากรายงานที่สถานพยาบาลต่างๆแจ้งต่อกระทรวงสาธารณสุขถึงการจัดซื้อยาในแต่ละปี พบว่ายาฉีด Cloxacillin sodium 1 กรัม ที่จัดซื้อร่วมกันของจังหวัดหนึ่งมีราคา 10 บาทต่อขวด แต่มีโรงพยาบาลอื่นที่สามารถต่อรองซื้อยานี้โดยตรงได้ในราคา 9.30 บาทต่อขวด[8]

ดังนั้นผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบราคายาที่สถานพยาบาลแต่ละแห่งได้ต่อรองซื้อยาโดยตรงจากผู้ขาย (วิธีซื้อตรง) กับราคายาที่สถานพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดเดียวกันรวมตัวกันเพื่อต่อรองราคากับผู้ขาย (วิธีการจัดซื้อร่วมกัน) ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

ขอบเขตการศึกษาคือราคายาที่มีการจัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 (1 ต.ค. 2543 – 30 ก.ย. 2544) ของสถานพยาบาลในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 4 (เขต 4) ซึ่งประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ ราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม แต่เนื่องจากการตรวจสอบราคายาที่จัดซื้อโดยตรงของโรงพยาบาลชุมชน (รพช.) ต่างๆทั่วประเทศที่รายงานต่อกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงได้นำมา

เผยแพร่ทาง Website http://dmsc.moph.go.th นั้นพบว่าราคายาของ รพช. ส่วนใหญ่จะมีราคาที่สูงกว่าการจัดซื้อโดยตรงของโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) และโรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) รวมทั้งสูงกว่าราคายาของการจัดซื้อร่วม ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงจะตรวจสอบราคายาของรพช.โดยใช้ราคายาที่จัดซื้อโดยตรงของรพช.ต่างๆในจังหวัดราชบุรี (จำนวน 6 แห่ง คือ โรงพยาบาลวัดเพลง โรงพยาบาลปากท่อ โรงพยาบาลบางแพ โรงพยาบาลเจ็ดเสมียน โรงพยาบาลจอมบึง และโรงพยาบาลสวนผึ้ง) นำมาทำการเปรียบเทียบกับราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกันของเขต 4 หากพบว่าราคายาที่จัดซื้อโดยตรงของรพช.สูงกว่าราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกัน จะไม่นำราคายาของรพช.ในเขต 4 มาใช้รวมในการศึกษาครั้งนี้เพื่อที่จะได้เห็นถึงความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างราคายาที่จัดซื้อโดยตรงของรพศ./รพท.กับราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกันของสถานพยาบาลในจังหวัดของเขต 4 เพราะ โดยทั่วไปรพศ./รพท. จะมีการจัดซื้อยาในปริมาณที่มากจึงมักจะมีอำนาจในการต่อรองราคาได้คล้ายกับการจัดซื้อร่วมของจังหวัดเช่นกัน

รพศ./รพท.ในสังกัดสำนักพัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในเขต 4 ประกอบด้วยโรงพยาบาล 11 แห่ง คือ โรงพยาบาลราชบุรี โรงพยาบาลบ้านโป่ง โรงพยาบาลดำเนินสะดวก โรงพยาบาลโพธาราม โรงพยาบาลนครปฐม โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา โรงพยาบาลมะการักษ์ โรงพยาบาลพระจอมเกล้า โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ โรงพยาบาลสมุทรสาคร และโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า

ราคายาที่ใช้ในการศึกษาได้จากศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข ที่มีการเผยแพร่ราคายาของโรงพยาบาลต่างๆซึ่งจัดซื้อจริงภายในปีงบประมาณต่างๆผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Website) http://dmsc.moph.go.th ในเดือนกุมภาพันธ์ 2545 และราคายาที่สอบถามโดยตรงจากโรงพยาบาลและหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุขของแต่ละจังหวัดในเขต 4 ระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม 2545 ถึง วันที่ 30 กรกฎาคม 2545

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 11.0 (SPSS (THAILAND) Co., Ltd.) ช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Kolmogorov - Smirnov Test เพื่อทดสอบการกระจายตัวของราคายา กับ Wilcoxson Signed Rank Test เพื่อทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างของราคายา

ผล

ราคายาของรพช.ในจังหวัดราชบุรี

ในปีงบประมาณ 2544 รพช.ในจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่จัดซื้อยาโดยตรงด้วยวิธีตกลงราคา ในกลุ่มรพช.ทั้ง 6 แห่ง ของจังหวัดราชบุรี มีรายการยาที่จัดซื้อยาโดยตรงซึ่งเป็นรายการยาชื่อการค้าเดียวกันแต่ราคาต่างกัน เมื่อจำแนกยาตามรายการยาของบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่ายาในกลุ่ม Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances มีราคาของยาชื่อการค้าเดียวกันแตกต่างกันมากที่สุดถึง 11 รายการ แต่ยากลุ่ม Psychotherapeutic drugs (ยาเม็ด Alprazolam 0.25 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) มีความต่างของราคายามากที่สุด คือ ร้อยละ 185.71 รองลงมาคือยากลุ่ม Anti-infective drugs (ยาแคปซูล Amoxycillin 500 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) มีความต่างของราคายาร้อยละ 106.29 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของราคายาชื่อการค้าเดียวกันของรพช.ในจังหวัดราชบุรีที่จัดซื้อโดยตรง

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ราคา	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
	แตกต่างกัน (รายการ)	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	11	11.61	22.58	17.78	17.24
Anti-infectives	10	2.50	106.29	45.49	38.64
Cardiovascular drugs	3	10.00	61.11	27.87	12.50
Psychotherapeutic drugs	2	2.88	185.71	94.28	94.28
Drugs acting on central nervous system	1	20.69	-	-	-
Dental and oral preparations	1	7.03	-	-	-
Eye, ear, nose and throat preparations	1	11.25	-	-	-
Gastrointestinal drugs	1	7.00	-	-	-
Drugs acting on musculoskeletal system	1	11.54	-	-	-
Drugs acting on respiratory systems	1	41.68	-	-	-

หากพิจารณารายการยาตามชื่อสามัญที่รพช.ในจังหวัดราชบุรีจัดซื้อโดยตรง พบว่ามีรายการยาชื่อสามัญเดียวกันมีราคายาต่างกัน โดยกลุ่ม Anti-infective drug มีราคาของยาชื่อสามัญเดียวกันต่างกันมากที่สุดถึง 27 รายการ แต่ยากลุ่ม Drugs acting on respiratory systems (ได้แก่ ยาเม็ด Loratadine 10 มก.ที่ผลิตภายในประเทศ) มีความแตกต่างของราคายาสูงสุด คือร้อยละ 312.50 รองลงมาคือยากลุ่ม Psychotherapeutics drugs (ได้แก่ยาแคปซูล Chlorazepate 5 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) และ ยากลุ่ม Cardiovascular drugs (ได้แก่ยาเม็ด Enalapril 20 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) มีความแตกต่างของราคายา ร้อยละ 217.09 และ 204.35 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความแตกต่างของราคายาชื่อสามัญเดียวกันในกลุ่มของรพช.ในจังหวัดราชบุรีที่จัดซื้อโดยตรง

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ราคา	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
	แตกต่างกัน (รายการ)	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Anti-infectives	27	2.19	106.29	33.14	26.09
Drugs acting on musculoskeletal system	18	0.23	91.67	20.51	15.48
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	17	3.23	100.00	24.15	18.75
Cardiovascular drugs	9	2.72	204.35	67.81	40.45
Drugs acting on respiratory systems	9	2.80	312.50	67.15	43.38
Gastrointestinal drugs	7	5.93	89.49	29.04	20.69
Drugs acting on central nervous system	6	2.31	45.90	19.43	11.69
Psychotherapeutic drugs	3	2.88	217.09	135.23	185.71
Endocrinologic drugs	3	0.46	154.38	52.19	1.75
Eye, ear, nose and throat preparations	3	11.25	72.73	32.64	13.93
Nutritional therapeutics	2	25.00	30.00	27.50	27.50
Dental and oral preparations	1	7.03		-	-
Antiseptics and disinfectants	1	7.00		-	-

การเปรียบเทียบราคายาที่รพช.ในจังหวัดราชบุรีจัดซื้อโดยตรงกับราคายาที่จัดซื้อร่วมกันในเขตสาธารณสุขที่ 4

ในปีงบประมาณ 2544 รพช. 6 แห่งของจังหวัดราชบุรีมีการซื้อยาโดยตรงและมี 134 รายการที่เป็นรายการยาที่ชื่อการค้าเดียวกันกับยาที่มีการจัดซื้อโดยร่วมกันของเขต 4 โดยเป็นยาที่ผลิตในประเทศ (local made drug) ร้อยละ 86.57 และเป็นยาต้นแบบ (original drug) ร้อยละ 13.43

กรณีที่เป็นรายการยาที่มีชื่อการค้าเดียวกัน เนื่องจากราคายาที่จัดซื้อร่วมกันในเขต 4 ของแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน ดังนั้นราคาที่นำมาใช้เปรียบเทียบจึงใช้ราคาเฉลี่ยของทุกจังหวัดมาเปรียบเทียบกับราคายาของแต่ละรพช.ในจังหวัดราชบุรี เมื่อทดสอบด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks test พบว่าราคายาชื่อการค้าเดียวกันกับรายการยาที่รพช.จัดซื้อโดยตรงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) โดยยาที่รพช.ในจังหวัดราชบุรีจัดซื้อโดยตรงมีราคาสูงกว่าราคาเฉลี่ยที่จัดซื้อร่วมกันของเขต 4

กรณีที่เป็นรายการยาที่มีชื่อสามัญเดียวกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของราคาด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks test พบว่าราคายาชื่อสามัญเดียวกันที่รพช.จัดซื้อโดยตรงมีราคาแตกต่างจากราคายาที่จัดซื้อร่วมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) โดยราคายาของรพช.มีราคาสูงกว่าราคายาที่จัดซื้อร่วมกันของเขต 4

ผลการศึกษาเปรียบเทียบราคายาที่รพช.ในจังหวัดราชบุรีจัดซื้อโดยตรง และราคายาที่จัดซื้อร่วมกัน พบว่าราคายาที่รพช.ในจังหวัดราชบุรีจัดซื้อโดยตรง มีราคาสูงกว่าราคายาที่จัดซื้อร่วมกัน (ทั้งกรณีที่เป็นยาชื่อการค้าเดียวกัน หรือยาชื่อสามัญเดียวกัน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงไม่นำข้อมูลราคายาของรพช.อื่นๆในเขต 4 มาร่วมศึกษา เพื่อลดผลกระทบของราคายาที่สูงของการจัดซื้อโดยตรงของรพช.ที่จะมีต่อราคายาที่จัดซื้อโดยตรงของสถานพยาบาลทั้งหมดในการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยรวม

ราคายาที่รพศ. / รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรง

รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อยาโดยตรงด้วยวิธีจัดซื้อหลายวิธีแต่ส่วนใหญ่ใช้วิธีตกลงราคา พบว่ายาบางรายการที่มีการจัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 มีการจัดซื้อหลายครั้งในชื่อการค้าเดียวกันหรือในชื่อสามัญเดียวกัน แต่มีราคาที่แตกต่างกัน

ยาที่มีชื่อการค้าเดียวกันมี 66 รายการและที่มีร้อยละความแตกต่างของราคามากที่สุด (ร้อยละ 445.46) ได้แก่ ยากลุ่ม Gastrointestinal drugs (ยาแคปซูล Omeprazole 20 มก. ที่ผลิตในประเทศ) รองลงมา (ร้อยละ 118.75) คือ ยากลุ่ม Anti-infective drugs (ได้แก่ยาฉีด Ceftazidime 1 กรัม ที่ผลิตภายในประเทศ) (ตารางที่ 3)

ยากลุ่ม Anti-infectives เป็นรายการยาที่รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรงในชื่อสามัญเดียวกันที่มีราคาแตกต่างกันถึง 71 รายการ ส่วนยาที่มีร้อยละความแตกต่างของราคามากที่สุด (ร้อยละ 445.45) คือ ยากลุ่ม Gastrointestinal drugs (ยาแคปซูล Omeprazole 20 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) รองลงมาคือยากลุ่ม Nutritional therapeutics (ยาเม็ด Calcium carbonate 1000 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) และยากลุ่ม Drugs acting on musculoskeletal system (ยาเม็ด Colchicin 0.6 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) โดยมีความแตกต่างของราคาเท่ากับร้อยละ 316.67 และ 197.87 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของราคายาชื่อการค้าเดียวกันในกลุ่มของรพศ./รพท. ในเขต 4 ที่จัดซื้อโดยตรง

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ราคาแตกต่างกัน (รายการ)	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	25	9.38	51.96	30.04	29.17
Cardiovascular drugs	12	6.67	83.33	28.22	22.36
Anti-infectives	9	2.27	118.75	35.52	29.03
Endocrinologic drugs	8	2.44	48.50	20.12	11.40
Drugs acting on respiratory systems	7	0.25	28.00	10.82	6.25
Drugs acting on musculoskeletal system	6	10.00	66.67	26.85	16.98
Eye, ear, nose and throat preparations	5	11.25	81.82	45.30	44.68
Gastrointestinal drugs	5	1.56	445.45	93.03	5.00
Genito-urinary drugs and sex hormones	5	4.17	13.33	9.19	10.00
Drugs acting on central nervous system	4	20.99	51.49	30.66	25.08
Blood and blood forming agents	1	6.67		-	-
Dental and oral preparations	1	15.38		-	-
Local anaesthetics	1	0.95		-	-
Psychotherapeutic drugs	1	3.90		-	-
Nutritional therapeutics	1	30.44		-	-

ตารางที่ 4 ความแตกต่างของราคายาชื่อสามัญเดียวกันในแต่ละรพศ./รพท. ในเขต 4 ที่จัดซื้อโดยตรง

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ราคาแตกต่างกัน (รายการ)	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	39	5.26	51.96	31.45	30.77
Cardiovascular drugs	37	0.13	167.85	32.14	17.7
Drugs acting on musculoskeletal system	24	0.31	197.87	29.37	13.64
Gastrointestinal drugs	20	1.56	445.45	55.68	13.96
Drugs acting on respiratory systems	19	0.25	90.91	29.17	21.27
Drugs acting on central nervous system	17	0.69	146.43	35.03	20.99
Endocrinologic drugs	12	1.40	48.50	19.12	15.74
Nutritional therapeutics	9	4.58	316.67	49.78	17.65
Eye, ear, nose and throat preparations	8	11.25	81.82	45.08	45.07
Genito-urinary drugs and sex hormones	8	1.28	32.54	12.33	10.00
Psychotherapeutic drugs	7	3.90	88.89	30.90	10.00
Immunological preparations	5	1.19	33.29	8.69	3.88
Antiseptics and disinfectants	2	36.6	40.00	38.30	38.30
Dental and oral preparations	2	1.74	108.33	55.04	55.04
Dermatologic drugs	2	15.39	147.00	81.19	81.19
Blood and blood forming agents	1	6.67		-	-
Local anaesthetics	1	0.95		-	-

ราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกันในเขต 4

ในปีงบประมาณ 2544 รายการยาที่สถานพยาบาลในแต่ละจังหวัดได้นำมาจัดซื้อร่วมกันมีทั้งหมด 398 รายการ จากผู้ขาย 56 บริษัท ซึ่งร้อยละ 87.50 ของบริษัทที่จำหน่ายยาผ่านการจัดซื้อร่วมของเขต 4 เป็นบริษัทยาผลิตภายในประเทศที่ไม่ใช่บริษัทผลิตยาต้นแบบ

ในรายการยาทั้ง 398 รายการ พบว่ารายการยาร้อยละ 81.56 (261 รายการ) เป็นยาที่มีชื่อการค้าไม่ซ้ำกัน มีราคายา 59 รายการที่มีการซื้อยาร่วมกันในชื่อการค้าเดียวกันมากกว่า 1 จังหวัด ซึ่งในกลุ่มนี้มีเพียง 2 รายการที่มีราคาเท่ากัน คือ ยาฉีด Amphotericine B (ที่เป็นยาต้นแบบ) และ ยาเม็ด Ibruprofen 400 มก. (ที่ผลิตภายในประเทศ) รายการยาที่เหลือมีราคาแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีความแตกต่างของราคามากที่สุด (ร้อยละ 93.2) คือยากลุ่ม Gastrointestinal drugs (ยาเม็ด Domperidone 10 มก.ที่ผลิตภายในประเทศ) รองลงมาคือยากลุ่ม Cardiovasculars drug (ยาเม็ด Prazosin 1 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) ร้อยละ 73.91 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความแตกต่างของราคายาชื่อการค้าเดียวกันที่จัดซื้อโดยร่วมกันในเขต 4

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ที่ราคาแตกต่างกัน (รายการ)	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Anti-infectives	14	0.00	51.60	10.38	3.42
Drugs acting on respiratory systems	11	0.24	35.01	15.35	15.25
Cardiovascular drugs	9	0.67	73.91	32.84	30.43
Drugs acting on musculoskeletal system	7	0.00	13.04	8.04	8.89
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	6	7.14	58.06	40.93	48.65
Gastrointestinal drugs	4	0.64	93.2	26.66	6.40
Drugs acting on central nervous system	3	20.00		-	-
Psychotherapeutic drugs	1	18.75		-	-
Blood and blood forming agents	1	15.00		-	-
Eye, ear, nose and throat preparations	1	7.14		-	-
Dermatologic drugs	1	6.30		-	-
Immunological preparations	1	0.04		-	-

รายการยาที่ชื่อการค้าเดียวกันที่มีการจัดซื้อโดยตรงในของกลุ่มรพศ./รพท. พบว่าเป็นกลุ่มยาต้นแบบ 6 รายการและมีความแตกต่างของราคาไม่เกินร้อยละ 15 แต่กลุ่มยาที่ผลิตภายในประเทศมีความแตกต่างของราคามากกว่าคือไม่เกินร้อยละ 93.20

ปริมาณยาที่จัดซื้อโดยร่วมกันในชื่อการค้าเดียวกันไม่มีผลต่อราคายาที่จัดซื้อ เพราะพบว่ายาชื่อการค้าเดียวกันจำนวน 27 รายการ ในบางจังหวัดสามารถจัดซื้อได้ในราคาต่ำแม้ทำการจัดซื้อในปริมาณที่น้อยกว่าจังหวัดที่ซื้อยาชนิดเดียวกันในปริมาณมาก

ในรายการยาทั้ง 398 รายการมี 83 รายการที่มีการจัดซื้อเป็นยาชื่อสามัญเดียวกันมากกว่าหนึ่งจังหวัด และมีเพียง 1 รายการที่มีราคาเท่ากันกัน (ได้แก่ ยาฉีด Amphotericine B ที่เป็นยาต้นแบบ) ในกลุ่มรายการยาชื่อสามัญเดียวกันอื่นๆพบว่ามีราคาที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีร้อยละความแตกต่างของราคามากที่สุด(ร้อยละ 151.28) คือ ยา

กลุ่ม Drugs acting on musculoskeletal system (ได้แก่ ยาเม็ด Tolperisone 50 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) รองลงมา (ร้อยละ 132.08) คือ ยากลุ่ม Cardiovascular drugs (ได้แก่ ยาฉีด Dopamine 200 มก. ที่ผลิตภายในประเทศ) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ความแตกต่างของราคายาชื่อสามัญเดียวกันที่จัดซื้อโดยร่วมกันในเขต 4

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ทีราคาแตกต่างกัน (รายการ)	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Anti-infectives	20	0.00	114.00	28.11	8.06
Drugs acting on respiratory systems	12	0.24	96.23	27.49	15.81
Cardiovascular drugs	11	23.62	132.08	51.19	34.02
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	9	20.00	61.9	52.24	58.06
Gastrointestinal drugs	7	12.14	93.20	41.30	21.59
Drugs acting on musculoskeletal system	7	8.57	151.28	54.37	40.44
Drugs acting on central nervous system	4	20.00	31.58	22.89	20.00
Eye, ear, nose and throat preparations	4	1.95	20.81	9.23	7.07
Psychotherapeutic drugs	2	1.54	26.83	14.18	14.18
Blood and blood forming agents	1	15.00		-	-
Dental and oral preparations	1	19.46		-	-
Dermatologic drugs	1	6.30		-	-
Endocrinologic drugs	1	10.82		-	-
Genito-urinary drugs and sex hormones	1	17.70		-	-
Immunological preparations	1	0.04		-	-
Nutritional therapeutics	1	112.26		-	-

ปริมาณยาที่จัดซื้อโดยร่วมกัน ในชื่อสามัญเดียวกันไม่มีผลต่อราคายาที่จัดซื้อเพราะพบว่ามียาชื่อสามัญเดียวกัน 49 รายการ ที่บางจังหวัดสามารถจัดซื้อได้ในราคาต่ำ แม้จะซื้อในปริมาณที่น้อยกว่าจังหวัดที่จัดซื้อยาชื่อสามัญนั้นในปริมาณมาก

การเปรียบเทียบราคายาของรพศ./รพท.กับรายการยาที่จัดซื้อร่วมกันของเขต 4

กรณีรายการยาที่มีชื่อการค้าเดียวกัน

ในปีงบประมาณ 2544 ยาที่รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรงและเป็นรายการที่มีชื่อการค้าเดียวกับยาที่มีการจัดซื้อโดยร่วมกันของโรงพยาบาลในเขตฯ 4 มีทั้งหมด 234 รายการ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของราคายาที่รพศ./รพท. จัดซื้อโดยตรงทุกราคากับราคายาต่ำสุดที่ยานั้นถูกจัดซื้อโดยร่วมกัน พบว่ายาที่มีที่มีชื่อการค้าเดียวกันบางรายการ รพศ./รพท.สามารถซื้อได้โดยตรงในราคาที่ต่ำกว่าราคาต่ำสุดของการจัดซื้อยาโดยร่วมกัน และยากลุ่ม Gastrointestinal drugs มีช่วงร้อยละความแตกต่างของราคายามากที่สุดคือตั้งแต่ ร้อยละ -29.03 ถึงร้อยละ 445.45

และยากลุ่ม Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances มีร้อยละความแตกต่างของราคาตั้งแต่ ร้อยละ –50.00 ถึง ร้อยละ 80.95 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ความแตกต่างของราคายาชื่อการค้าเดียวกันที่รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรงเปรียบเทียบกับราคายาต่ำสุดที่จัดซื้อโดยร่วมกันในเขต 4

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	-50.00	80.95	-7.72	-11.42
Immunological preparations	-0.18	5.81	0.61	0.00
Local anaesthetics	-4.55	8.20	0.81	0.00
Blood and blood forming agents	-5.26	15.05	2.62	0.00
Genito-urinary drugs and sex hormones	-10.00	95.30	6.68	0.00
Drugs acting on musculoskeletal system	-14.50	117.39	11.85	0.00
Drugs acting on central nervous system	-9.98	127.27	13.71	7.94
Drugs acting on respiratory systems	-21.88	231.61	14.08	8.97
Endocrinologic drugs	-44.90	165.31	17.47	5.00
Antiseptics and disinfectants	-2.67	36.36	18.36	24.10
Cardiovascular drugs	-59.24	204.35	20.52	13.40
Nutritional therapeutics	-3.23	113.75	20.54	4.90
Dental and oral preparations	-3.37	130.90	21.25	0.00
Anti-infectives	-44.44	227.92	32.79	16.70
Eye, ear, nose and throat preparations	-5.56	122.92	35.12	34.42
Dermatologic drugs	0.00	84.05	40.45	33.27
Gastrointestinal drugs	-29.03	445.45	49.48	13.33
Psychotherapeutic drugs	6.90	150.00	65.30	58.62

เมื่อทดสอบความแตกต่างของราคาด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks test พบว่าราคายาชื่อการค้าเดียวกันที่รพศ./รพท. จัดซื้อโดยตรงมีราคาแตกต่างจากราคายาที่จัดซื้อร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p=0.001) ราคาที่จัดซื้อโดยตรงมีราคาสูงกว่าราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกัน

กรณีรายการยาที่มีชื่อสามัญเดียวกัน

รายการยาที่รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรงที่เป็นยาชื่อสามัญเดียวกันกับยาที่มีการจัดซื้อโดยร่วมกันของเขต 4 มีทั้งหมด 224 รายการ ยากลุ่ม Anti-infectives เป็นรายการยาที่รพศ./รพท.ของเขต 4 จัดซื้อโดยตรงในชื่อสามัญเดียวกันมีราคาที่แตกต่างกันถึง 71 รายการ พบว่าร้อยละความแตกต่างของราคาตั้งแต่ ร้อยละ 0.36 ถึง ร้อยละ 127.81 โดยยาที่มีความแตกต่างของราคามากที่สุด (ร้อยละ 445.45) คือ ยากลุ่ม Gastrointestinal drugs (ยาแคปซูล Omeprazole 20 มก.เป็นยาที่ผลิตภายในประเทศ) รองลงมา (ร้อยละ 316.67) คือยากลุ่ม Nutritional therapeutics (ยาเม็ด Calcium carbonate 1000 มก. เป็นยาที่ผลิตภายในประเทศ) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ความแตกต่างของราคายาชื่อสามัญเดียวกันในแต่ละรพศ./ รพท.ในเขต 4 ที่จัดซื้อโดยตรง

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	จำนวนรายการยาที่ทีราคาแตกต่างกัน (รายการ)	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
		ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Anti-infectives	71	0.36	127.81	34.99	28.57
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	39	5.26	51.96	31.45	30.77
Cardiovascular drugs	37	0.13	167.85	32.14	17.7
Drugs acting on musculoskeletal system	24	0.31	197.87	29.37	13.64
Gastrointestinal drugs	20	1.56	445.45	55.68	13.96
Drugs acting on respiratory systems	19	0.25	90.91	29.17	21.27
Drugs acting on central nervous system	17	0.69	146.43	35.03	20.99
Endocrinologic drugs	12	1.40	48.50	19.12	15.74
Nutritional therapeutics	9	4.58	316.67	49.78	17.65
Eye, ear, nose and throat preparations	8	11.25	81.82	45.08	45.07
Genito-urinary drugs and sex hormones	8	1.28	.32.54	12.33	10.00
Psychotherapeutic drugs	7	3.90	88.89	30.90	10.00
Immunological preparations	5	1.19	33.29	8.69	3.88
Antiseptics and disinfectants	2	36.60	40.00	38.30	38.30
Dental and oral preparations	2	1.74	108.33	55.04	55.04
Dermatologic drugs	2	15.39	147.00	81.19	81.19
Blood and blood forming agents	1	6.67		-	-
Local anaesthetics	1	0.95		-	-

เมื่อเปรียบเทียบร้อยละความแตกต่างของราคายาชื่อสามัญที่รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรงกับราคายาต่ำสุดของการจัดซื้อร่วมกันของเขต 4 พบว่ายากลุ่ม Gastrointestinal drugs มีช่วงร้อยละความแตกต่างของราคามากที่สุดตั้งแต่ร้อยละ -6.92 ถึงร้อยละ 809.09 และยากลุ่ม Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances มีร้อยละความแตกต่างตั้งแต่ร้อยละ –50.00 ถึง ร้อยละ 90.48 (ตารางที่ 9)

เมื่อทดสอบความแตกต่างของราคาด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks test พบว่าราคายาชื่อสามัญเดียวกันที่รพศ./รพท. จัดซื้อโดยตรงมีราคาแตกต่างจากราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p =0.001) ราคายาที่รพศ./รพท. จัดซื้อโดยตรงมีราคาสูงกว่าราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกัน

ดังนั้นผลการศึกษาเปรียบเทียบราคายาที่รพศ./รพท.จัดซื้อโดยตรง และราคายาที่จัดซื้อร่วมกันของเขต 4 พบว่าราคายาที่รพศ./รพท.จัดซื้อโดยตรงมีราคาสูงกว่าราคายาที่จัดซื้อร่วมกัน (ทั้งกรณีที่เป็นยาชื่อการค้าเดียวกันหรือยาชื่อสามัญเดียวกัน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางที่ 9 ความแตกต่างของราคายาชื่อสามัญเดียวกันที่รพศ./รพท.ในเขต 4 จัดซื้อโดยตรงเปรียบเทียบกับราคายาต่ำสุดที่จัดซื้อโดยร่วมกันในเขต 4

กลุ่มยาจำแนกตามฤทธิ์เภสัชวิทยา	ความแตกต่างของราคายา (ร้อยละ)			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน
Solutions correcting water, electrolyte and acid-base disturbances	-50.00	90.48	-7.18	-10.34
Local anaesthetics	-4.55	8.20	0.34	0.00
Immunological preparations	-1.18	38.38	3.25	0.00
Blood and blood forming agents	-5.26	69.03	4.14	0.00
Genito-urinary drugs and sex hormones	-10.00	95.50	16.12	7.00
Antiseptics and disinfectants	-11.81	75.00	20.31	24.10
Nutritional therapeutics	-59.85	113.75	26.35	9.15
Drugs acting on musculoskeletal system	-52.04	201.48	36.25	20.26
Endocrinologic drugs	-25.93	232.14	37.56	14.90
Drugs acting on central nervous system	-25.10	343.19	43.61	23.55
Drugs acting on respiratory systems	-21.88	300.00	48.53	24.03
Cardiovascular drugs	-49.79	401.79	48.82	25.11
Eye, ear, nose and throat preparations	0.00	146.26	49.01	38.06
Anti-infectives	-44.44	362.77	53.71	38.46
Dermatologic drugs	0.00	229.18	57.78	52.77
Gastrointestinal drugs	-6.92	809.09	67.63	46.44
Dental and oral preparations	14.09	319.46	82.37	17.45
Psychotherapeutic drugs	-0.87	260.00	93.85	72.41

วิจารณ์

กลุ่มยาที่มีรายการยาที่นำมาพิจารณาจัดซื้อร่วมกันของเขต 4 มากที่สุด คือ ยากลุ่ม Anti-infectives รองลงมาคือ ยากลุ่ม Cardiovascular drugs และ Drugs acting on respiratory systems ในขณะที่รายการยาที่จัดซื้อโดยร่วมกันมากที่สุดทั้งประเทศของปีงบประมาณ 2544 ได้แก่กลุ่ม Anti-infectives (ร้อยละ 16.79 ของจำนวนรายการ) รองลงมาคือยากลุ่ม Solutions correcting water, electrolytes and acid-base disturbances (ร้อยละ 14.51) และ ยากลุ่ม Drugs acting on respiratory systems (ร้อยละ 11.16)[7]

การจัดซื้อยาของสถานพยาบาลเขต 4 ปีงบประมาณ 2544 มีทั้งการนำรายการยามาพิจารณาร่วมกันจัดซื้อทุกสถานพยาบาลภายในจังหวัด และการที่สถานพยาบาลแต่ละแห่งจัดซื้อเองโดยตรง แต่จากการวิจัยพบว่าการจัดซื้อยาร่วมกันทำให้ได้ยาที่มีราคาถูกกว่าการจัดซื้อโดยตรงอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเปรียบเทียบในยาที่มีชื่อการค้าเดียวกันหรือยาที่มีชื่อสามัญเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อยาร่วมกันทำให้ผู้ซื้อมีอำนาจการต่อรองราคาได้ดีกว่าการซื้อโดยตรง

แม้ว่าจะพบความแตกต่างของราคาที่มีชื่อการค้าเดียวกัน (ทั้งการซื้อโดยตรงและการซื้อร่วมกัน) แต่ความแตกต่างของราคาพบได้มากในกลุ่มยาที่ผลิตภายในประเทศมากกว่ากลุ่มยาต้นแบบ ช่วงของความแตกต่างของราคาที่พบมีมากกว่าร้อยละ 809 (ตารางที่ 9) ซึ่งอาจจะมีสาเหตุจากสภาพการแข่งขันที่สูงในกลุ่มยาผลิตภายในประเทศ แต่ร้อยละของความต่างของราคาที่มากอาจจะเนื่องจาก ราคายานั้นต่ำเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยทำให้มีร้อยละของความเปลี่ยนแปลงสูงมาก คล้ายกับเหตุการณ์เมื่อมีการปรับอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวทำให้ยาที่มีต้นทุนต่ำถูกผลกระทบต่อราคาต้นทุนมากกว่ายาที่มีต้นทุนสูงกว่า[9]

ในการวิจัยพบยาบางรายการที่มีการซื้อโดยตรงแล้วมีราคาต่ำกว่าราคาที่จัดซื้อโดยร่วมกัน ซึ่งเมื่อดูในรายละเอียดพบว่า รพศ./รพท.ใช้ราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกันของปีงบประมาณ 2543 มาเป็นราคาอ้างอิงในการจัดซื้อโดยตรงครั้งแรกของปีงบประมาณของแต่ละโรงพยาบาล แต่เมื่อมีการจัดซื้อโดยตรงครั้งต่อๆ ไปของปีงบประมาณ 2544 ได้มีการปรับราคาอ้างอิงให้สอดคล้องกับราคายาที่จัดซื้อโดยร่วมกันของปีงบประมาณ 2544

ถึงแม้ว่ายาเป็นสินค้าอย่างหนึ่งที่น่าจะเป็นไปตามกฎของอุปสงค์และกฎของอุปทาน แต่จากการวิจัยกลับพบว่ามียาหลายรายการที่ไม่เป็นไปตามกฎทั้ง 2 นี้ ซึ่งต้องศึกษาเพิ่มเติมว่ามีปัจจัยอื่นใดที่มีผลต่อการกำหนดราคาขายของบริษัทยาที่นอกเหนือจากปริมาณการสั่งซื้อยา แต่อย่างไรก็ดียาเป็นสินค้าที่มีผลต่อร่างกายดังนั้นการจัดซื้อต้องคำนึงถึงคุณภาพของยาประกอบด้วย เพราะหากพิจารณาเฉพาะราคายาเพียงอย่างเดียวอาจได้ยาที่ไม่มีคุณภาพและ/หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคได้

เอกสารอ้างอิง

1. Parker J. and Vahaly J. 1988. Study Guide to Accompany: Principles of Microeconomic. 3rd.ed. Scott, Foresman and Company..Illinois, p165.
2. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2541. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 4 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 26-40.
3. ศุภร เสรีรัตน์ และ ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2534. นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: ไทยพัฒนาพานิช จำกัด, หน้า 134.
4. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. 2537. ระบบยาของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, หน้า 418.
5. กระทรวงสาธารณสุข. 2541. แนวทางดำเนินการในการจัดหาและประกันคุณภาพเวชภัณฑ์ร่วมกัน. หนังสือที่ สธ 0211/09/ว 102 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541.
6. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กองโรงพยาบาลภูมิภาค. 2542. การจัดหาเวชภัณฑ์ร่วมกันในระดับจังหวัด : ความก้าวหน้ามาตรการพัฒนาประสิทธิภาพประสิทธิภาพระบบบริหารเวชภัณฑ์ 3 มีนาคม, หน้า 6.

7. สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. 2545. ระบบยาของประเทศไทย. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร, หน้า 93.
8. กระทรวงสาธารณสุข. 2545. ราคายา. http://dmsc.moph.go.th (5 กุมภาพันธ์ 2545).
9. ระพีพรรณ ฉลองสุข และ จรัสพร ตันติไชยากุล. 2542. ผลกระทบของนโยบายอัตราการแลกเปลี่ยนระบบลอยตัวแบบจัดการต่อต้นทุนยา: กรณีศึกษาโรงพยาบาลบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี. วารสารวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ 13(1): 13-21.